

6. Juhhús

6.1. Világ- és európai piaci tendenciák

A világ juhpiacát növekvő kínálat és általában csökkenő árak jellemezték 2006-ban. Az előzetes adatok szerint az exportot tekintve meghatározó Ausztrália és Új-Zéland termelése nőtt, az árak pedig csökkentek. Ausztráliát rendkívüli szárazság sújtotta, a takarmányhiány miatt a termelők igyekeztek megszabadulni állataiktól, ami a vágások emelkedését eredményezte.

Az EU juhpiacán ugyanakkor csökkent a termelés. Az EU Bizottság előrejelzése szerint a támogatások átalakítása az állomány 2%-os csökkenését eredményezte 2006-ban. Görögországban (a magyar kivitel szempontjából az egyik jelentős piac) csökkent legerőteljesebben, több mint 5%-kal a juhállomány, de Írországban is 3,5%-os mérséklődés volt. Portugáliában szinten maradt az állomány, viszont Olaszországban és Hollandiában növekedett. Az EU-ban az állomány csökkenése a juh-és kecskehús bruttó termelésének (vágások száma plusz az élő juh és kecske export-import egyenlege) 1%-os mérséklődését okozta 2006-ban. A termelés csak Portugáliában és Olaszországban növekedett. Magyarországon a juhhús bruttó termelése több mint 4%-kal csökkent, a fogyasztás rendkívül alacsony szintje pedig nem változott. Az EU juhpiacán a kedvezőtlen tendenciák 2007-ben is folytatódnak, az EU-25 bruttó termelése várhatóan 4%-kal csökken.

6.2. Hazai piaci tendenciák

6.2.1. Kínálat

Magyarországon csökkent a juhállomány 2006-ban, az előző években megfigyelhető növekedés után. A KSH adatai szerint 2006. augusztus elsején 1,3 millió volt az ország juhállománya, 6%-kal maradt el az egy évvel korábbtól, áprilishoz képest pedig csaknem 5%-kal mérséklődött. Az anyajuhok létszáma kissé meghaladta az 1 milliót, az előző évinél 7%-kal volt kevesebb, ugyanakkor április és augusztus között 3%-kal emelkedett.

6.2.2. Bel- és külpiaci értékesítés

Az állománycsökkenés hatására 2006. január-október között **a juh felvásárlás 3%-kal esett vissza** az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A bárányfelvásárlás egyre inkább eltolódik az expressz pecsenyebárány irányába, melynek részaránya az összes felvásárláson belül csaknem 70% volt 2006 első tíz hónapjában. Az expressz pecsenyebárány felvásárlása 11%-kal bővült 2006. január-október között, ugyanakkor a tejesbárány forgalom jelentősen csökkent. Az AKI vágási statisztikája szerint a bárányvágás 20%-kal csökkent január és október között.

A vágás csökkenése mellett **az élőbárány-kivitel 12%-kal bővült** 2006. január-október között az egy évvel korábbihoz mérten, a KSH adatai szerint. A kivitel értéke euróban kifejezve csak 8%-kal nőtt, mivel az élő bárány külpiaci értékesítési ára euróban számítva 3%-kal csökkent. Az élő bárány külkereskedelmét jellemző egypiacosság továbbra is megmaradt, az összes kivitel 64%-a Olaszországba került. Az olaszországi szállítások 4%-kal emelkedtek az év első tíz hónapjában, ugyanakkor a görög piacra is 12%-kal több élő bárány került.

A báránycik értékesítésében az exportpiacokon mutatkozó szezonális kereslet miatt három időszak (húsvét, augusztus közepe és karácsony) meghatározó. A magyarországi tenyésztési szokásoknak megfelelően a báránycik kínálata a húsvéti időszakban a legnagyobb. Ezt az időszakot azonban Európában is túlkínálat jellemzi, ami alacsonyabb árakat eredményez. A báránycik értékesítéséből származó bevétel növelése miatt kívánatos lenne, ha a kiszállítások egyenletesebben alakulnának az év folyamán. (Az év második felében az EU piacon mérsékeltebb a kínálat és kedvezőbbek az árak.) Az értékesítést jellemző egypiacosság növeli az ágazat kiszolgáltatottságát, ezért a közeljövőben kívánatos lenne az olaszországi piac mellett a más országokba történő szállítások növelése (pl. Németország, Ausztria és Franciaország).

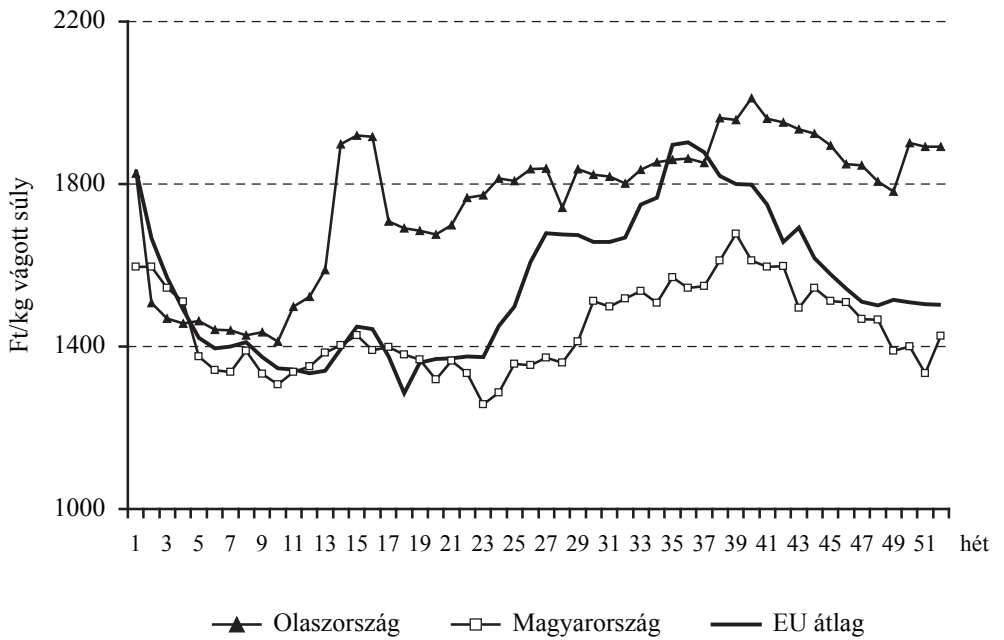
6.3. A piaci árak tendenciája

A termelés növekedése az árak csökkenését eredményezte Ausztráliában és Új-Zélandon. Az árakra nyomást gyakorolt a marhahústermelés bővülése miatt kialakuló alacsonyabb marhaár is. Az árak mérséklődésében meghatározó szerepe volt annak is, hogy a juhhús a lényegesen alacsonyabb árfekvésű más húsfélésekkel kell versenyeznie (a juhhús ára 4-5 euró/kg).

Az EU juhpiacán 2006-ban a csökkenő termelés hatására a nehéz báránycik termelői ára 12%-kal, a könnyű báránycik ára pedig 3,5%-kal nőtt (17. ábra). A hazai élőbáránycik kivitel szempontjából meghatározó olasz piacon a könnyű báránycik termelői ára csaknem 12%-kal emelkedett 2006-ban. A Magyarországról az olasz piacra szállított báránycikok export értékesítési ára ugyanakkor alacsonyabb volt, mint az olaszországi termelői ár. Magyarországon 2006-ban **a könnyű báránycik termelői ára forintban kifejezve 4%-kal volt magasabb** az egy évvel korábnál.

Az EU-25 csökkenő termelése miatt 2007-ben további áremelkedés várható a közösségi juhpiacon. Jelenleg még nem lehet tudni, hogy Románia és Bulgária EU-hoz történő csatlakozása milyen hatást gyakorol a piacra. Mindkét ország jelentős juhállománnyal rendelkezik (Románia 7 millió, Bulgária 1,6 millió), ezért várható hogy az EU-25 csökkenő termelése kiegyenlítődik az EU bővítésével.

A könnyű bárány ára (2006)

Forrás: EU Bizottság, AKI, PÁIR

